

Facts & Figures: Het toekomstperspectief van jongeren in Vlaanderen

1. *Evolutie van het toekomstperspectief van jongeren in JOPI, JOP II en JOP III*

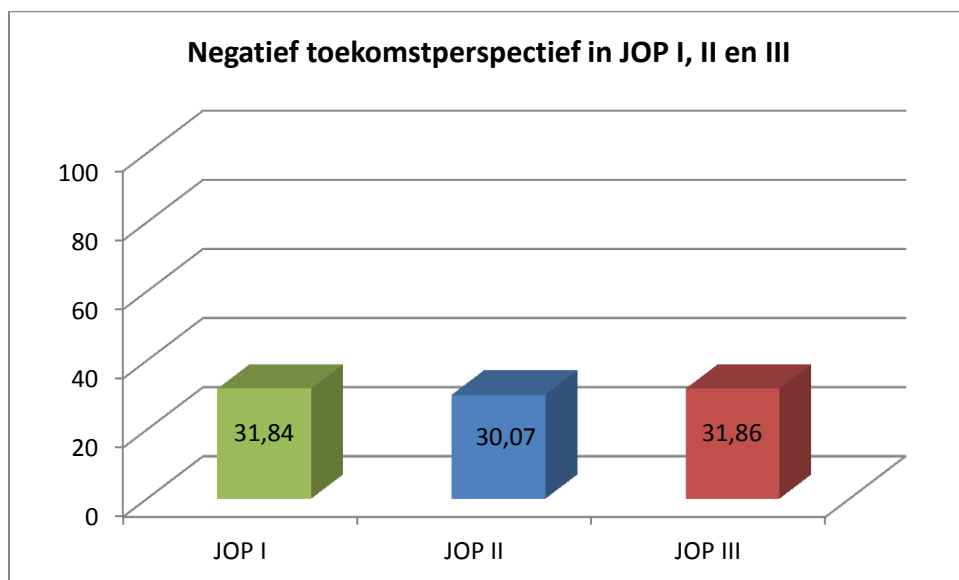
Het toekomstperspectief wordt in de JOP monitors geëvalueerd door de jongeren vier stellingen voor te leggen. In tabel 1 wordt een overzicht gegeven van deze stellingen en de manier waarop 14- tot 25-jarigen daar doorheen de verschillende JOP monitors op gereageerd hebben. Het percentage jongeren dat akkoord gaat met positief geformuleerde stellingen zoals “ik ben er zeker van dat mij een schitterende toekomst te wachten staat” en “ik kijk vol verwachting uit naar de toekomst” stijgt duidelijk tussen 2006 en 2013. Voor wat betreft het antwoordgedrag op eerder negatief geformuleerde stellingen zoals “het lijkt alsof ik in mijn leven geen doel heb” en “ik zie mijn toekomst vaak somber in” lijkt er geen sprake te zijn van een consistente trend. Het percentage jongeren dat (helemaal) akkoord gaat met deze stellingen – wat zou wijzen op negatief gekleurd toekomstbeeld - ligt eerder laag en fluctueert afhankelijk van het jaartal tussen de 5% en 10%.

TABEL 1 INDICATOREN TOEKOMSTPERSPECTIEF BIJ 14-25 JARIGEN IN JOP I1 (2006); JOP II (2008); JOP III (2013)

		(Helemaal) Niet Akkoord	Tussen Beide	(Helemaal) Akkoord	Totaal
Ik ben er zeker van dat mij een schitterende toekomst te wachten staat	JOP I	13,6%	49,0%	37,5%	2503
	JOPII	10,9%	48,3%	40,8%	2393
	JOPIII	9,5%	44,6%	45,9%	2044
Het lijkt alsof ik in mijn leven geen doel heb	JOP I	77,9%	14,8%	7,4%	2463
	JOPII	76,9	17,6%	5,6%	2390
	JOPIII	76,1%	15,1%	8,8%	2035
Ik kijk vol verwachting uit naar de toekomst	JOP I	7,1%	25,6%	67,2%	2452
	JOPII	4,4%	27,2%	68,3%	2391
	JOPIII	5,4%	23,9%	70,2%	2035

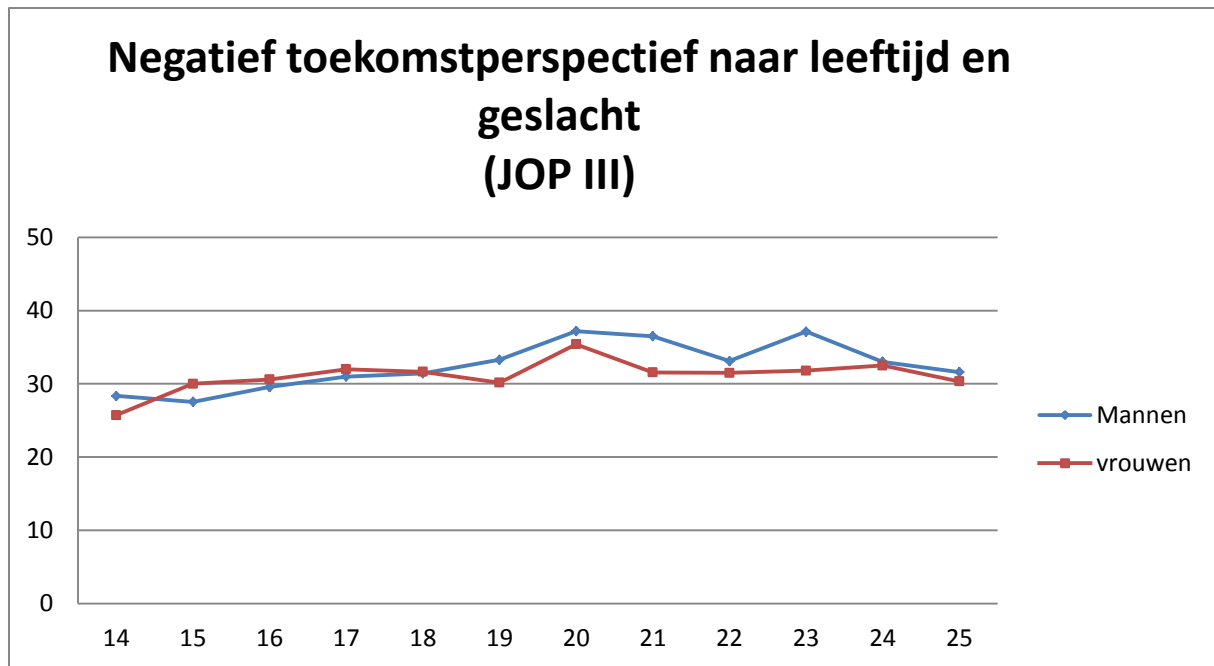
Ik zie mijn toekomst vaak somber in	JOP I	70,5%	19,3%	10,1%	2472
	JOP II	74,2%	19,1%	6,8%	2402
	JOP III	66,1%	22,9%	10,9%	2044

Door de antwoorden op de 4 stellingen samen te nemen, creëerden we een index gaande van 0 tot 100, waarbij hogere scores duiden op een negatiever toekomstperspectief. In de onderstaande figuur kan men zien dat de gemiddelde score op deze index in elke JOP-monitor eerder laag ligt: rond de 30 op 100. Uit de combinatie van deze gegevens en de gegevens uit tabel 1 kunnen we besluiten dat slechts een minderheid van de jongeren in onze steekproeven gewag maakt van een negatief toekomstperspectief. Deze bevinding is stabiel doorheen de verschillende JOP monitors (2006 tot 2013). We mogen echter de mogelijkheid niet uit het oog verliezen dat hier mogelijks sprake is van een zekere vertekening. Toegeven dat men zijn eigen toekomst vaak somber inziet kan moeilijk en confronterend zijn, ook in een anonieme survey.

2.2 Wie evalueert zijn toekomstperspectief minder positief ?

In de onderstaande figuur gebruiken we de meest recente gegevens (JOP III uit 2013) om te kijken in welke mate de evaluatie van het toekomstperspectief (index gaande van 0 tot 100, waarbij hogere scores duiden op een negatievere evaluatie) van jongeren fluctueert in functie van leeftijd en geslacht. We kunnen zien dat er over alle leeftijden heen weinig verschillen zijn tussen jongens en meisjes. Zowel bij mannen als vrouwen zien we dat het toekomstperspectief gemiddeld gezien iets negatiever geëvalueerd wordt tussen het 18de en het 20ste levensjaar. Dit is dan ook de periode waarin de meeste jongeren het secundair onderwijs verlaten en geconfronteerd worden met een aantal keuzes en vragen die betrekking hebben op hun toekomst: verder studeren of meteen werken ? Samenwonen ? Heb ik wel de goede studiekeuze gemaakt ? Zal ik later wel werk vinden ?

Ten slotte gebruiken we in de onderstaande figuur opnieuw de meest recente gegevens (JOP III uit 2013) om te kijken in welke mate het toekomstperspectief van jongeren varieert in functie van de gezinssituatie en de onderwijsvorm². We kunnen zien dat jongeren uit éénoudergezinnen hun toekomstperspectief gemiddeld gezien negatiever evalueren. De verschillen naargelang onderwijsvorm (aso, tso, bso) zijn zeer klein. Enkel het verschil tussen jongeren uit het aso en jongeren uit het bso, waarbij deze laatsten hun toekomst iets negatiever evalueren, is significant.

² Voor de oudere jongeren in de steekproef die niet meer in het secundair onderwijs zitten (vb. zij die al werken of hoger onderwijs volgen), werd de onderwijsvorm genomen waarin zij het laatste participeerden.

